

Ζ' ΔΙΑΡΣΑΚΕΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία, 15-16-17 Μαρτίου 2014)

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΤΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

1. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

1.1 Η μορφή των Αγώνων

- 1.1.1** Σε έναν Αγώνα Διττών Λόγων δύο τριμελείς ομάδες αντιπαρατίθενται επάνω σε ένα θέμα που έχει ανακοινωθεί 15 λεπτά νωρίτερα. **Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας οι μαθητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν βοηθήματα-σημειώσεις ή ηλεκτρονικά μέσα (Η/Υ, κινητό τηλέφωνο κλπ).** Κατά τη διάρκεια του αγώνα παρίσταται Κριτική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει τη νικήτρια ομάδα και χρονομέτρης που καταγράφει και σημαίνει ηχητικά το πέρασμα του χρόνου. Επιτρέπεται η παρουσία ακροατηρίου.
- 1.1.2** Οι ομάδες απαρτίζονται από μαθητές Γυμνασίου ή Λυκείου. Κάθε ομάδα επιλέγει την ονομασία της.
- 1.1.3** Οι γύροι των Αγώνων διακρίνονται σε προκριματικούς και τελικούς. Στους προκριματικούς γύρους συμμετέχουν όλες οι ομάδες. Ο πρώτος γύρος προκύπτει από κλήρωση, ενώ οι υπόλοιποι προκριματικοί γύροι προκύπτουν από ισοδύναμη κατανομή με βάση την έως τότε βαθμολογία των ομάδων.

Οι 12 καλύτεροι ομιλητές Λυκείου και οι 12 καλύτεροι ομιλητές Γυμνασίου προκρίνονται στους ημιτελικούς γύρους, ώστε να σχηματιστούν συνολικά 4 ομάδες για το Λύκειο και 4 ομάδες για το Γυμνάσιο. Οι καλύτερες ομάδες Γυμνασίου και Λυκείου θα λάβουν μέρος στους τελικούς.

1.2 Οι ομάδες

1.2.1 Η ομάδα η οποία λαμβάνει πρώτη τον λόγο καλείται **λόγος** ή *κυβέρνηση* και η δεύτερη ομάδα **αντίλογος** ή *αντιπολίτευση*.

1.2.2 Τα μέλη των ομάδων λαμβάνουν τις ακόλουθες **ονομασίες**:

Ο **πρώτος ομιλητής του λόγου** ή τής κυβέρνησης

Ο **πρώτος ομιλητής του αντιλόγου** ή τής αντιπολίτευσης.

Οι υπόλοιποι ομιλητές καλούνται αντίστοιχα **δεύτερο και τρίτο μέλος του λόγου** και του **αντιλόγου** ή τής κυβέρνησης και τής αντιπολίτευσης.

1.2.3 Οι ομιλητές ανεβαίνουν στο βήμα με την εξής σειρά:

1^{ος}: **πρώτος ομιλητής του λόγου** /πρωθυπουργός

2^{ος}: **πρώτος ομιλητής του αντιλόγου**/ αρχηγός τής αντιπολίτευσης

3^{ος}: **δεύτερο μέλος του λόγου** /τής κυβέρνησης

4^{ος}: **δεύτερο μέλος του αντιλόγου** /τής αντιπολίτευσης

5^{ος}: **τρίτο μέλος του λόγου**/ τής κυβέρνησης

6^{ος}: **τρίτο μέλος του αντιλόγου** /τής αντιπολίτευσης

1.2.4 Οι ομιλητές εκφωνούν λόγο **μέγιστης διάρκειας 6' (έξι λεπτών)** και μπορούν να παρέμβουν με σύντομες ερωτήσεις μόνο κατά τις πρώτες **δύο ομιλίες** τής αντίπαλης ομάδας που καλούνται *αγορεύσεις*. Με το πέρας των αγορεύσεων δίνεται χρόνος 5' (πέντε λεπτών) για την προετοιμασία των περιλήψεων. Οι περιλήψεις **διαρκούν 4' (τέσσερα λεπτά)** και κατά τη διάρκειά τους **δεν επιτρέπεται η υποβολή ερωτήσεων**.

1.2.5 Οι ομιλητές θα εναλλάσσονται σε όλες τις θέσεις κατά τη διάρκεια των προκριματικών γύρων.

1.3 Κριτική Επιτροπή

1.3.1 Η οργανωτική επιτροπή θα προσπαθήσει να υπάρχει σε κάθε αίθουσα τουλάχιστον **τριμελής κριτική επιτροπή** για κάθε προκριματικό γύρο, **πενταμελής** για τον προ-ημιτελικό γύρο Λυκείου και για τους ημιτελικούς γύρους Γυμνασίου και Λυκείου και **επταμελής** για τους τελικούς Γυμνασίου και Λυκείου. Στην επιτροπή προΐσταται ο **Πρόεδρος** τής Συνεδρίασης, ο οποίος διευθύνει τον αγώνα, δίνει τον λόγο σε κάθε ομιλητή με τη σειρά που περιγράφουν οι κανόνες (1.2.3), επαναφέρει σε τάξη αγενείς ομιλητές ή ομιλητές που δεν ακολουθούν τους κανόνες, ελέγχει τον χρονομέτρη και επικυρώνει την τελική βαθμολογία.

1.3.2 Τα μέλη τής Κριτικής Επιτροπής συνεδριάζουν μετά το τέλος τού αγώνα, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3. Δεν επιτρέπεται να κοινοποιούν το αποτέλεσμα τού αγώνα ή την άποψή τους για τους ομιλητές κατά τη διάρκεια ή μετά το τέλος τού αγώνα.

1.4 Χρονομέτρηση των ομιλιών

1.4.1 Υπεύθυνος για τη **χρονομέτρηση** είναι ο **Πρόεδρος τής Κριτικής Επιτροπής**, ο οποίος **αναθέτει στον χρονομέτρη** την τήρηση και την καταγραφή των χρόνων. Ο **χρονομέτρης σημαίνει** ηχητικά με προαποφασισμένο τρόπο το πέραςμα τού χρόνου και, επίσης, **καταγράφει** στο φύλλο χρονομέτρη τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλίας, καθώς και τις χρονικές στιγμές που έγιναν αιτήσεις παρέμβασης για κάθε ομιλητή, σημειώνοντας ποιες έγιναν αποδεκτές και ποιες όχι.

1.4.2 Οι **αγορεύσεις** πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική διάρκεια **6'** (οπότε και ο χρονομέτρης σημαίνει **δύο φορές** με χτύπημα στο

θρανίο). Ομιλίες που υπερβαίνουν τα 6'15'' ή είναι κάτω από 5'30'' μπορεί να βαθμολογηθούν αυστηρά.

1.4.3 Η προετοιμασία των περιλήψεων διαρκεί 5', ενώ η εκφώνηση κάθε περιλήψης διαρκεί 4'. **Ο χρονομέτρης σημαίνει** μία φορά ένα λεπτό πριν από το τέλος του χρόνου και δύο φορές στο τέλος του χρόνου.

1.4.4 Ερωτήσεις μπορούν να υποβάλλονται ανάμεσα στο 1^ο και στο 5^ο λεπτό των αγορεύσεων, οπότε και ο χρονομέτρης σημαίνει μία φορά.

1.5 Το θέμα του αγώνα

1.5.1 Το θέμα πρέπει να διατυπώνεται με σαφήνεια και να υπηρετεί το πνεύμα του αθλήματος. Τα θέματα που δίνονται στους αγώνες είναι συνήθως «κλειστού τύπου», δηλαδή θέτουν συγκεκριμένα ζητήματα, για τα οποία μπορεί να υπάρχει αντίλογος.

1.5.2 Τα θέματα επιλέγονται από την οργανωτική επιτροπή των αγώνων και ανακοινώνονται στις ώρες που αναφέρει το πρόγραμμα των αγώνων. Αντλούνται από την επικαιρότητα ή και από την ύλη των σχολικών βιβλίων (κυρίως από τη *Νεοελληνική Γλώσσα* για το Γυμνάσιο και τους *Θεματικούς Κύκλους* για το Λύκειο).

1.6 Προετοιμασία του γύρου

1.6.1 Οι αγώνες Διττών Λόγων πρέπει να ξεκινήσουν στις αίθουσες που έχουν ανακοινωθεί 15' από τη στιγμή που γίνεται γνωστό το θέμα του γύρου.

1.6.2 Οι ομάδες πρέπει να βρίσκονται στην αίθουσα όπου θα διαγωνιστούν τουλάχιστον 5' πριν από την έναρξη του αγώνα, ειδάλλως **μηδενίζονται**.

1.6.3 Κατά τη διάρκεια τής προετοιμασίας οι μαθητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν σημειώσεις ή άλλα έντυπα βοηθήματα ή ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικό υπολογιστή, κινητό τηλέφωνο κ.λπ.). Στη διάρκεια του αγώνα επιτρέπεται μόνο η χρήση των χειρόγραφων σημειώσεων τής προετοιμασίας σε λευκά φύλλα που θα δοθούν από την οργανωτική επιτροπή.

1.6.4 Οι ομάδες αναλαμβάνουν να αναγράψουν στον πίνακα τής αίθουσας το θέμα τού γύρου, το όνομα τής ομάδας τους και τα ονόματα των μελών τους με τη σειρά που θα μιλήσουν.

2. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

2.1 Ορισμός τού θέματος

2.1.1 Ο *ορισμός* πρέπει να **προσδιορίζει** με σαφήνεια και ακρίβεια το ζητούμενο τής συζήτησης, το οποίο ζητούμενο πρέπει να **συσχετιστεί** πειστικά με το θέμα. Η Κυβέρνηση καλείται στην πρώτη ομιλία της να κάνει κατανοητή την αντιπαράθεση για το ζητούμενο, θέτοντας **εύλογους περιορισμούς** και εξηγώντας οποιεσδήποτε λέξεις από το θέμα απαιτούν **διευκρίνιση**. Επίσης, πρέπει να λάβει **σαφή θέση** για το ζήτημα, όπως το έχει ορίσει.

2.1.2 Ο *ορισμός τού θέματος* είναι καθήκον τού Πρώτου ομιλητή του Λόγου στην αρχή τής ομιλίας του.

2.1.3 Ο *ορισμός* πρέπει να σχετίζεται **λογικά και άμεσα** με το θέμα, να μην είναι **αυταπόδεικτος** και να μην αφορά σε ιδιαίτερα **εξεζητημένο και μη γνωστό** ζήτημα.

2.1.4 Ο Πρώτος Ομιλητής του Αντιλόγου **μπορεί να κάνει κάποιες παρατηρήσεις επί του ορισμού ή ακόμη και να αμφισβητήσει την εγκυρότητα** του ορισμού, εφόσον δεν τηρεί κάποια από τις παραπάνω προϋποθέσεις, και σε αυτή την περίπτωση οφείλει εξ αρχής να δηλώσει **ρητά** ότι προσβάλλει την εγκυρότητά του και να δώσει νέο ορισμό. Στην ακραία αυτή περίπτωση ο αγώνας γίνεται περί ορισμού, δηλαδή για το ποιος ορισμός είναι ο καταλληλότερος.

Σε κάθε περίπτωση ο Πρώτος Ομιλητής του Αντιλόγου οφείλει να δηλώσει την αποδοχή ή όχι του ορισμού εκ μέρους της ομάδας του.

2.2 Περιεχόμενο τής ομιλίας

2.2.1 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **σχετικό με το θέμα, λογικό** και να χαρακτηρίζεται από **συνέπεια**. Αποτελείται από τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα και οτιδήποτε άλλο υλικό τεκμηρίωσης αξιοποιεί ο ομιλητής, για να υποστηρίξει τη θέση του προσπαθώντας να πείσει την κριτική επιτροπή και το κοινό. Επίσης, οι ομιλητές πρέπει να δείχνουν ότι λαμβάνουν υπόψη τους τις θέσεις τής αντίπαλης ομάδας και να τις αντιρροούν.

2.2.2 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **σχετικό με το θέμα**. Πρέπει να αναφέρεται στο ζήτημα τού αγώνα, όταν υποστηρίζει τη θέση τής ομάδας ή ανασκευάζει την αντίπαλη θέση. Ο ομιλητής πρέπει να ιεραρχήσει κατάλληλα το υλικό του και να το αναπτύξει δίνοντας προτεραιότητα στις σημαντικότερες πλευρές του ζητήματος.

2.2.3 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **λογικό**, δηλαδή να περιέχει επιχειρήματα. Τα επιχειρήματα αποτελούνται από ισχυρισμούς και προκείμενες οι οποίες παρέχουν στήριξη στους ισχυρισμούς. Ένα καλό επιχείρημα περιέχει εύλογες ή αληθείς προκείμενες οι οποίες οδηγούν αβίαστα σε ορθά και εύληπτα συμπεράσματα.

2.2.4 Το περιεχόμενο πρέπει να είναι **συνεπές**, δηλαδή να βρίσκεται σε συμφωνία με τη θέση της ομάδας και τις ομιλίες όλων των μελών της. Τα συμπεράσματα όλων των επιχειρημάτων που χρησιμοποιούνται πρέπει να ενισχύουν τη θέση της ομάδας.

2.2.5 Οι τέσσερις πρώτες ομιλίες πρέπει να έχουν **νέο περιεχόμενο** που να προωθεί τη θέση της ομάδας ή και να ανασκευάζει τις θέσεις της αντίπαλης ομάδας. **Στις περιλήψεις δεν πρέπει να παρουσιάζονται επιχειρήματα που να δίνουν νέες διαστάσεις στα ζητήματα που έχουν συζητηθεί.** Μπορεί, όμως, να υπάρχει νέο υλικό που να διευκρινίζει θέσεις οι οποίες έχουν ήδη συζητηθεί ή που να ανασκευάζει αντίπαλα επιχειρήματα.

2.3 Δομή της Ομιλίας

2.3.1 Η δομή περιλαμβάνει τη δομή των αγορεύσεων και περιλήψεων και τη συνολική δομή της επιχειρηματολογίας της ομάδας.

2.3.2 Το υλικό που αποτελεί το περιεχόμενο των ομιλιών πρέπει να είναι *δομημένο* με τρόπο, ώστε: α) η ομιλία να έχει **εισαγωγή, ανάπτυξη επιχειρημάτων και συμπέρασμα**, και β) να γίνεται **καλή χρήση του χρόνου**, ώστε ο ομιλητής να κινείται μέσα στο χρονικό περιθώριο και να κατανέμει τον χρόνο ανάλογα με τη σημασία του περιεχομένου.

2.3.3 Η επιχειρηματολογία της ομάδας πρέπει να είναι δομημένη και ιεραρχημένη. Η ομάδα πρέπει να κατανείμει το υλικό της με τέτοιο τρόπο, ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της θέσης της.

2.3.4 Η **εκφορά της ομιλίας** αποτελείται από όλα εκείνα τα στοιχεία που επηρεάζουν το κοινό, ώστε να είναι περισσότερο (ή λιγότερο) δεκτικό προς την

επιχειρηματολογία του ομιλητή. Μια επιτυχημένη εκφορά της ομιλίας χρησιμοποιεί κατάλληλα το ύψος του λόγου, τη διακύμανση της φωνής, τις κινήσεις του σώματος, την οπτική επαφή με το ακροατήριο και χαρακτηρίζεται από ευφράδεια και άνεση στον χειρισμό των ερωτήσεων.

2.4 Ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της Ομιλίας

2.4.1 Οι ερωτήσεις υποβάλλονται απευθείας στον ομιλητή από τα μέλη της αντίπαλης ομάδας, **εφόσον εκείνος το επιτρέψει**. Μπορούν να υποβληθούν μόνο ανάμεσα στο 1^ο και στο 5^ο λεπτό της ομιλίας.

2.4.2 Για να υποβάλει μία ερώτηση ο ομιλητής, οφείλει να σηκώσει το χέρι του και να δηλώσει ότι επιθυμεί να υποβάλει μία ερώτηση ή να ζητήσει μια διευκρίνιση.

2.4.3 Ο ομιλητής που έχει τον λόγο αποφασίζει τότε εάν θα επιτρέψει την υποβολή ερώτησης ή όχι. Έχει επίσης το δικαίωμα να διακόψει τον αντίπαλο ο οποίος κάνει κατάχρηση του επιτρεπόμενου χρόνου της ερώτησης.

2.4.4 Η ερώτηση πρέπει να **είναι διατυπωμένη με σαφήνεια, να μη διαρκεί πάνω από 15'' και να είναι σχετική με τα όσα λέγονται** τη στιγμή που διατυπώνεται.

2.4.5 Κάθε ομιλητής πρέπει να αποδεχτεί **δύο ερωτήσεις** (έως 3 το ανώτατο) κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του και να επιχειρήσεις και ο ίδιος να απευθύνει ερωτήσεις στους αντιπάλους.

3. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

3.1 Μετά το τέλος του αγώνα οι κριτές πρέπει να αξιολογήσουν τις ομάδες και τους ομιλητές και να αναδείξουν την πιο ικανή ομάδα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα κρατούν **προσωπικές σημειώσεις** και αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης,

συμπληρώνουν το **φύλλο κριτή**, που πρέπει να παραδώσουν στη Γραμματεία των αγώνων πριν από την έναρξη του επόμενου γύρου.

- 3.2** Η αξιολόγηση πρέπει να αναφερθεί στα **στοιχεία τής ομιλίας**, δηλαδή στον ορισμό, στο περιεχόμενο, στη δομή, στην εκφορά και στις ερωτήσεις, με βασικό κριτήριο κατά πόσο τα στοιχεία αυτά συνέβαλαν ή έβλαψαν την πειστικότητα τής θέσης τής ομάδας. Αγενής συμπεριφορά και μη τήρηση του χρονικού πλαισίου πρέπει να αξιολογείται αυστηρά.
- 3.3** Το περιεχόμενο πρέπει να κρίνεται από την οπτική γωνία ενός μέσου ατόμου, δηλαδή οι κριτές πρέπει να αναλύουν και να αξιολογούν τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα κ.ά. ως προς τη γενικότερη πειστικότητά τους, **χωρίς να απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις**.
- 3.4.** Η δομή πρέπει να κρίνεται σε σχέση με την ικανότητα των ομιλητών να ομαδοποιούν και να κατανέμουν το περιεχόμενο τής ομιλίας τους με σαφή τρόπο και σωστή ιεράρχηση. Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κατανομή του περιεχομένου μεταξύ των τριών ομιλητών.
- 3.5** Η εκφορά πρέπει να αξιολογείται ως προς το αν συνέβαλε στην πειστικότητα του λόγου ή αν ζημίωσε την ισχύ του.
- 3.6** Οι ερωτήσεις **συνυπολογίζονται στο περιεχόμενο των ομιλιών** αυτού που τις έθεσε και αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπο που είχαν στην εξέλιξη του αγώνα. Αποτελεί θετικό στοιχείο για κάθε ομιλητή να απαντήσει σε δύο ερωτήσεις κατά τη διάρκεια τής αγόρευσής του, καθώς και να επιχειρήσει να κάνει τουλάχιστον μία ερώτηση σε κάθε αγόρευση τής αντίπαλης ομάδας.

- 3.7** Κάθε ομιλητής βαθμολογείται με **50–100** βαθμούς (0-50+50). Η ομάδα βαθμολογείται με το **σύνολο των βαθμών των ομιλητών της από τους τρεις κριτές**. Κατά τους δύο πρώτους Προκριματικούς Γύρους Διττών Λόγων απαγορεύεται η βαθμολογία των κριτών να κυμαίνεται κάτω του 55 και άνω του 85. Έτσι, προστατεύονται οι διαγωνιζόμενοι από τυχόν ακραίες βαθμολογήσεις.
- 3.8** Δεν είναι δυνατόν να νικήσει ομάδα της οποίας το σύνολο των βαθμών είναι μικρότερο ή ίσο με τους βαθμούς της αντίπαλης ομάδας.
- 3.9** Ο Πρόεδρος της κριτικής επιτροπής καλείται να συντονίσει τη διαδικασία αξιολόγησης μέσα σε κλίμα συνεργασίας, όπου όλοι οι κριτές έχουν δικαίωμα να εκφράσουν την άποψή τους πριν από την τελική απόφαση. Διατυπώνουν πρώτα τις απόψεις τους για το επίπεδο του αγώνα και έπειτα για το ποια ομάδα ήταν πιο ικανή και πειστική. Εάν υπάρχει ομοφωνία, το ύψος των ατομικών βαθμών καθορίζεται από κοινού, με συντονισμό του Προέδρου. Εάν υπάρχει διαφωνία, που δεν μπορεί να επιλυθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, η απόφαση για το ποια ομάδα νίκησε βγαίνει πλειοψηφικά. Στην περίπτωση αυτή ο ατομικός βαθμός κάθε ομιλητή προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών όλων των κριτών. Ο κριτής που διαφωνεί έχει δικαίωμα να σημειώσει τη διαφωνία του στο Φύλλο Αξιολόγησης αλλά πρέπει να αλλάξει τις ατομικές βαθμολογίες, ώστε η ομάδα που ήρθε δεύτερη να μην έχει περισσότερους συνολικούς βαθμούς. Όταν οι κριτές είναι λιγότεροι των τριών προστίθενται ξανά οι βαθμοί του Προέδρου.
- 3.10** Ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής συμπληρώνει το **ταχυέγγραφο**, όπου πρέπει να φαίνεται ευκρινώς το σύνολο των ομαδικών βαθμών και το ποια ομάδα κέρδισε, και το παραδίδει στη Γραμματεία των αγώνων.

3.11 Οι κριτές σημειώνουν ευκρινώς στα Φύλλα Αξιολόγησης **σχόλια** τα οποία τεκμηριώνουν την αξιολόγησή τους και τα θεωρούν χρήσιμα για τους διαγωνιζόμενους. Τα Φύλλα Αξιολόγησης τα παραδίδουν στη Γραμματεία πριν από την έναρξη του επόμενου γύρου.

3.12 Στην **αξιολόγηση** οι κριτές αποδίδουν την εξής **βαρύτητα** στα στοιχεία της Ομιλίας:

Στοιχεία της Ομιλίας	Βαρύτητα
<u>Περιεχόμενο</u>	50%
<u>Δομή</u>	20%
<u>Εκφορά</u>	30%

3.13 Ερμηνεία Ατομικής Βαθμολογίας από έναν κριτή / από τρεις κριτές:

Βαθμοί Ομιλίας	Ερμηνεία
----------------	----------

90-100/ 270-300	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Άριστη . Υπάρχουν μόνο θετικά στοιχεία. Το επίπεδο που θα αναμενόταν από έναν ομιλητή που διαγωνίζεται στον τελικό.
80-89/ 240-269	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Πολύ καλή . Κάποιες μικρές αδυναμίες δεν είναι αρκετές για να μειώσουν τα πολλά θετικά στοιχεία. Το επίπεδο του ομιλητή που θα αναμενόταν να διαγωνίζεται στους ημιτελικούς.
70-79/ 210-239	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Καλή . Υπάρχουν κάποιες αδυναμίες αλλά περισσότερα θετικά στοιχεία. Το μέσο επίπεδο ομιλητών των προκριματικών γύρων
60-69/ 180-209	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Μέτρια . Υπάρχουν κάποια θετικά στοιχεία αλλά και σημαντικές αδυναμίες.
50-59/ 150-179	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Αδύναμη . Υπάρχουν πολλές και σημαντικές αδυναμίες και ίσως κάποια θετικά στοιχεία

Οι Κανόνες Διττών Λόγων αποτελούν προσαρμογή των Κανόνων του Παγκόσμιου Πανεπιστημιακού Πρωταθλήματος Αντιλογίας (Debate). Η αρχική δημιουργία τους προέκυψε από συνεργασία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας με μέλη του Ρητορικού Ομίλου Πανεπιστημίων Αθηνών.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πρόκειται για έναν σύντομο αυτοσχέδιο λόγο, στηριζόμενο κυρίως στη συνειρμική έκφραση. Οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να επιλέξουν και να προετοιμάσουν ένα από τα τρία θέματα που τους έχουν δοθεί 1,5 λεπτό πριν εκφωνήσουν τον λόγο, ο οποίος έχει για τα Γυμνάσια ελάχιστη διάρκεια 2 λεπτά και μέγιστη 3 λεπτά, για τα Λύκεια ελάχιστη 3 λεπτά και μέγιστη 4 λεπτά.

Τα θέματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με τον εξής τρόπο:

για το Γυμνάσιο:

- I. Λέξεις ή συναισθήματα ή οικείες έννοιες (π.χ. αστέρια, φιλία, χαρά).
- II. Φράσεις ή σειρά λέξεων ή μισοτελειωμένες φράσεις (π.χ. Όταν άνοιξε η πόρτα..., Χθες – σήμερα – αύριο, Και ύστερα;)
- III. Παροιμίες ή αποφθέγματα ή γνωμικά (π.χ. Η σιωπή είναι χρυσός, άνθρωπος αγράμματος – ξύλο απελέκητο, σαν το σκύλο με τη γάτα).

για το Λύκειο:

- I. Αφηρημένες ή φιλοσοφικές και θεωρητικές έννοιες (π.χ. αποξένωση, δημοκρατία, ελευθερία χωρίς όρια).
- II. Αυθόρμητες αντιδράσεις και σκέψεις σε απροσδόκητες ή άβολες καταστάσεις (π.χ. καταιγίδα, αποτυχία στις εξετάσεις, πέρασες!).
- III. Προτάσεις ή θέσεις, γνωμικά ή αποφθέγματα (π.χ. ο πρωταθλητισμός δεν είναι αθλητισμός, τα λόγια πετούν και χάνονται, υιοθετείστε ένα αδέσποτο).

Αφού λάβει στα χέρια του τα θέματα, ο ομιλητής τα μελετάει για *μισό λεπτό* προκειμένου να επιλέξει ένα από τα τρία, χωρίς να μπορεί να κρατήσει καμία σημείωση. Στη συνέχεια, αφού έχει καταλήξει στο θέμα μπορεί να κρατήσει *σημειώσεις για 1 λεπτό*, τις οποίες, εάν θέλει, χρησιμοποιεί κατά την ομιλία του.

Ο ομιλητής με αφορμή τη λέξη, φράση ή εικόνα που επέλεξε, καλείται να παρουσιάσει με ευφράδεια ένα λόγο που πρέπει να έχει πρωτοτυπία, συνοχή και ζωντάνια.

Οι κριτές θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω τέσσερα κριτήρια:

1. **Σχέση με το θέμα (1-10 βαθμοί):** Συνάφεια και νοηματική σύνδεση, επαρκής ανάπτυξη των διαστάσεων τού θέματος.
2. **Ποιότητα των ιδεών (1-10 βαθμοί):** Επαρκής ανάλυση και αφήγηση τής ιδέας ή τού ζητήματος, αποτελεσματική ανάπτυξη επιχειρημάτων εάν χρησιμοποιηθούν, ανάδειξη των πιο σημαντικών ιδεών, πρωτοτυπία, ευρηματικότητα.
3. **Διαύγεια και Συνοχή τού λόγου (1-10 βαθμοί):** Καθαρότητα και σαφήνεια, αλληλουχία, σύνδεση και ομαλή μετάβαση μεταξύ των ιδεών του ομιλητή.
4. **Παρουσία τού ομιλητή (1-20 βαθμοί):** Εκφραστικότητα, στάση και κινήσεις τού ομιλητή, ευφράδεια, άνεση, συνεχής ροή τού λόγου, καλή οπτική επαφή με το ακροατήριο.

Οι μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου θα διαγωνιστούν σε δύο προκριματικούς γύρους.

Στον ημιτελικό θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα.**

Στον τελικό θα προκριθούν οι **3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα.**

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ο Προτρεπτικός Λόγος αποτελεί **προσχεδιασμένη ομιλία**. Η ιδιαιτερότητά του συνίσταται στο ότι ο ομιλητής επιδιώκει **να πείσει** το κοινό για τη θέση που υποστηρίζει και **όχι απλώς να το ενημερώσει**.

Το **θέμα** τού Προτρεπτικού Λόγου δίνεται **45 λεπτά** πριν από την εκφώνησή της ομιλίας και είναι **διαφορετικό σε κάθε γύρο**.

Τα θέματα αντλούνται από την επικαιρότητα και από την ύλη των σχολικών βιβλίων (κυρίως από τη *Νεοελληνική Γλώσσα* για το Γυμνάσιο και τους *Θεματικούς Κύκλους* για το Λύκειο).

Οι διαγωνιζόμενοι έχουν την **επιλογή** να αποδεχτούν ή να απορρίψουν τη **θέση** που τους δίνεται και να το διαπραγματευτούν με τον πιο αποτελεσματικό κατά την κρίση τους τρόπο.

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας οι μαθητές **δεν μπορούν να χρησιμοποιούν κανένα βοηθητικό μέσο** (έντυπο ή ηλεκτρονικό).

Η διάρκεια του προτρεπτικού λόγου είναι **το λιγότερο 5 λεπτά και το περισσότερο 6 λεπτά**, και επιτρέπεται η χρήση των σημειώσεων της προετοιμασίας.

Οι **κριτές** τού Προτρεπτικού Λόγου θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω κριτήρια:

1. **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (1-20 βαθμοί):** Οι ομιλητές πρέπει να οριοθετήσουν το θέμα, να αναδείξουν τις σημαντικότερες πτυχές του και κυρίως να αναπτύξουν πρωτότυπες ιδέες και προτάσεις. Καθώς στόχος τού λόγου είναι η προτροπή τού κοινού προς την αποδοχή ή απόρριψη μίας θέσης, πρέπει να προσφέρουν επιχειρήματα που θα κριθούν με βάση τη συνάφεια με το θέμα, τη λογική τους συγκρότηση και την επαρκή τεκμηρίωσή τους.
2. **ΔΟΜΗ (1-10 βαθμοί):** Ο Προτρεπτικός Λόγος οφείλει να έχει κατάλληλη αρχή και τέλος και να αναπτύσσει τα κύρια σημεία του με συνοχή και αλληλουχία. Στην αρχή πρέπει να ανακοινώνεται το θέμα και να γίνεται σαφής η θέση τού ομιλητή. Στο κυρίως μέρος πρέπει να αναπτύσσονται όλα τα επιχειρήματα. Στο τέλος τού λόγου είναι απαραίτητο να υπάρχει υπενθύμιση των σημαντικότερων σημείων τού λόγου, με τέτοιο τρόπο που να καταλήγει στην αποδοχή ή απόρριψη τής θέσης.
3. **ΥΦΟΣ – ΕΚΦΟΡΑ (1-10 βαθμοί):** Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επιλογή τού κατάλληλου λεξιλογίου. Ο λόγος οφείλει να είναι ζωντανός και άμεσος (π.χ. με τη χρήση προσφωνήσεων, προτροπών, ρητορικών σχημάτων). Επιπλέον, οι κριτές θα εκτιμήσουν την ένταση τής φωνής των ομιλητών, την καθαρή άρθρωση, την κίνησή τους στον χώρο, τις χειρονομίες, την επαφή τους με το κοινό και το πώς εκμεταλλεύονται τα στοιχεία αυτά για να αποδώσουν καλύτερα το περιεχόμενο τού λόγου τους.

Θα διεξαχθούν ξεχωριστοί αγώνες Γυμνασίου και Λυκείου με έναν προκριματικό γύρο, όπου θα συμμετάσχουν όλοι οι διαγωνιζόμενοι.

Στον **ημιτελικό** θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα**

Στον **τελικό** θα προκριθούν οι **3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα**

ΚΑΝΟΝΕΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Η νοηματική ανάγνωση περιλαμβάνει την απόδοση ενός **πεζού κειμένου** με ζωντανό και εκφραστικό τρόπο, ανάλογο με το ύφος του κειμένου, που έχει ως στόχο την ανάδειξη ιδεών και συναισθημάτων.

Δεν πρόκειται για θεατρική ερμηνεία. Ο αναγνώστης κάνει μία μικρή εισαγωγή για το κείμενο που περιλαμβάνει τουλάχιστον τον τίτλο, τον συγγραφέα και συνοπτική αναφορά στο θέμα του αποσπάσματος. Στη συνέχεια, κάθεται σε μία καρέκλα και ξεκινάει την ανάγνωση, η οποία *μαζί με την εισαγωγή* πρέπει να διαρκέσει **3 έως 4 λεπτά για τα γυμνάσια και 4 έως 5 λεπτά για τα Λύκεια**. Ο αναγνώστης διαβάσει, διατηρώντας την επαφή του με το κείμενο, δίνοντας έμφαση στην έκφραση του προσώπου και στην οπτική επαφή με το κοινό. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αξιοποίηση της στίξης, η σωστή και καθαρή άρθρωση και η ένταση και χροιά της φωνής.

Θα υπάρχει ένας προκριματικός γύρος, ένας ημιτελικός και ο τελικός.
--

Στον **προκριματικό γύρο** θα παρουσιαστεί ένα **λογοτεχνικό κείμενο από την ελληνική πεζογραφία προεπιλεγμένο από τους διαγωνιζόμενους**. Είναι σημαντικό, εφόσον το κείμενο είναι απόσπασμα, να έχει **αυτοτέλεια**.

Οι μαθητές έχουν δικαίωμα να επιλέξουν -εφόσον το επιθυμούν – κείμενο (διήγημα) και από τους **«Διαγωνισμούς Ποίησης και Διηγήματος» των Αρσακείων-Τοσιτσειών Σχολείων της Φ.Ε.**

Στον **ημιτελικό και τελικό γύρο** το προς ανάγνωση κείμενο (απόσπασμα από λογοτεχνικό βιβλίο ή από άλλο δοκιμιακό κείμενο) θα επιλεγεί από την **Οργανωτική Επιτροπή**.

Στοιχεία κρίσης της Νοηματικής Ανάγνωσης

1. **Επιλογή κειμένου (1 – 5 βαθμοί στα προεπιλεγμένα κείμενα)**

Κριτήρια: καταλληλότητα, αυτοτέλεια, δυσκολία, διάρκεια

2. **Εισαγωγή (1 – 5 βαθμοί)**

Κριτήρια: σαφήνεια, επάρκεια

3. **Σκηνική παρουσία (1 – 5 βαθμοί)**

Κριτήρια: κινήσεις του σώματος και εκφράσεις του προσώπου, επαφή με το ακροατήριο, ανάγνωση και όχι απομνημόνευση

4. **Εκφορά λόγου (1 – 10 βαθμοί)**

Κριτήρια: άρθρωση, ρυθμός, επιτονισμός, στίξη

5. **Απόδοση ύφους του κειμένου (1 – 15 βαθμοί στο προεπιλεγμένο κείμενο, 1 – 20 βαθμοί στα άγνωστα κείμενα)**

Κριτήρια: ατμόσφαιρα, χαρακτήρες, συναισθήματα

Θα διεξαχθούν **ξεχωριστοί αγώνες Γυμνασίων και Λυκείων**. Στον προκριματικό γύρο θα συμμετάσχουν όλοι οι διαγωνιζόμενοι.

Στον **ημιτελικό γύρο** θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα** και θα διαγωνιστούν στο ίδιο- ανά βαθμίδα- άγνωστο κείμενο..

Στον **τελικό γύρο** θα προκριθούν **οι 3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα** και θα διαγωνιστούν στο ίδιο- ανά βαθμίδα- άγνωστο κείμενο.

Νοηματική Ανάγνωση

Νοηματική Ανάγνωση είναι η προσπάθεια να ερμηνεύσει και να μεταδώσει ο αναγνώστης στους ακροατές το περιεχόμενο λογοτεχνικών, δοκιμιακών ή και άλλων κειμένων με την αποτελεσματική χρήση της φωνής και την έκφραση του προσώπου-συνέργια του σώματος, μέσα τα οποία κοινωνούν το διανοητικό και συναισθηματικό περιεχόμενο του αποσπάσματος.

Ο **Λόγος** συνίσταται από δύο στοιχεία: **Το περιεχόμενο** (τι λένε οι φράσεις, συμπεριλαμβανομένων τόσο της επιφανειακής έννοιας όσο και της υπόνοιας) και **τη μορφή** (τον τρόπο ομιλίας με τον οποίο εκφράζεται το περιεχόμενο του λόγου).

Απόδοση του κειμένου

Ο αναγνώστης διαβάζει το κείμενο καθισμένος σε ψηλό σκαμνί, ώστε τα ηχεία του σώματος να είναι ελεύθερα. Η ανάγνωση έχει στόχο την ερμηνεία του κειμένου με τη δημιουργία ατμόσφαιρας και όχι την αναπαράσταση ή τη δραματοποίησή του. Κατά την ανάγνωση είναι καλό να γίνεται χρήση προφοράς, τόνου ή ρυθμού όπου το υπαγορεύει το κείμενο, καθώς και κίνησης ή έκφρασης του προσώπου που συμβάλλει στην απόδοση.

Η οπτική επαφή με το ακροατήριο είναι απαραίτητη αλλά πρέπει ταυτόχρονα να διατηρείται η αίσθηση ότι ο αναγνώστης διαβάζει το κείμενο από μέσα.

Ο αναγνώστης οφείλει να παραδώσει φωτοτυπία του κειμένου στην κριτική επιτροπή μετά το πέρας της ανάγνωσης.

Εισαγωγή

Η εισαγωγή, που πρέπει να είναι σύντομη, έχει στόχο να προσφέρει στο ακροατήριο ό,τι είναι απαραίτητο για την κατανόηση του κειμένου ή να δημιουργήσει την κατάλληλη ατμόσφαιρα. Η εισαγωγή μπορεί να ποικίλλει ως προς την έκταση και το περιεχόμενο, από απλή αναφορά του τίτλου και του συγγραφέα (που είναι υποχρεωτικό να ακουστούν) μέχρι την περιληπτική απόδοση της ευρύτερης ενότητας στην οποία ανήκει το απόσπασμα ή και κάποιον σχολιασμό- χαρακτηρισμό.

Η εισαγωγή δεν προσμετράται στον συνολικό χρόνο της ανάγνωσης του κειμένου.

Στοιχεία εκφοράς του Λόγου στη Νοηματική Ανάγνωση:

1. **Ένταση Φωνής** (βαρύτητα), ώστε να ακούγεται άνετα, χωρίς δυσκολία.
2. **Άνεση Φωνής**, ώστε να μην κουράζεται ο ομιλών από μεγάλης διάρκειας ομιλία και να μην αναγκάζεται να υψώνει τον τόνο του σε στιγμές έντασης.
3. **Ποιότητα Φωνής**, ώστε να είναι ικανός να εκφράζει τις συναισθηματικές καταστάσεις (για την επίτευξη του στόχου αυτού, χρησιμοποιούμε τα ηχεία του κεφαλιού και του σώματος). Η ένταση και η δύναμη της φωνής πρέπει να είναι ανάλογη του χώρου και να συνδέεται με το λόγο. Η άνοδος δηλώνει έντονη βούληση, η κάθοδος ή /και παύση φορτίζει συναισθηματικά, η σταθερότητα επιτρέπει τη λογική ανάλυση όσων λέγονται.
4. **Ελαστικότητα φωνής**, ώστε να ποικίλει σε τόνο και ύψος.
5. **Προφορά**, όταν αυτό εξυπηρετεί κείμενο με τυπικές διαλέκτους.

5 Προφορά, όταν αυτό εξυπηρετεί κείμενο με τυπικές διαλέκτους.

6 Άρθρωση Λόγου, ώστε να μπορεί αφενός να γίνεται αμέσως αντιληπτός (ακόμη και όταν απαιτείται κοφτός και γοργός λόγος), αφετέρου για να μπορεί να μεταδίδει εύκολα την έννοια του λόγου και να αναδεικνύει και να εκμεταλλεύεται με τη σωστή άρθρωση την **εσωτερική δυναμική** της ελληνικής γλώσσας.

7 Παύσεις – Αναπνοές, ώστε να «μοιράζεται» ο αναγνώστης με το ακροατήριο τη δυναμική της **σιωπής** – που για την εκφραστική ανάγνωση και τη θεατρική πρακτική είναι συνώνυμη του **λόγου** – αλλά και να δίνει στο ακροατήριο τον απαιτούμενο χρόνο, αφενός για να σχηματίσει εικόνες με τη φαντασία του, αφετέρου για να κατασταλάξει μέσα του ο λόγος του συγγραφέα.

8 Στίξη. Η στίξη όταν χρησιμοποιείται για την απόδοση κειμένου, έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, διότι βοηθά τα μέγιστα προκειμένου να αποδοθούν τα συναισθήματα, οι σκέψεις και οι λεπτές αποχρώσεις του κειμένου.

Η στίξη εξυπηρετεί επίσης στη συνεχή «ροή» του λόγου με άνετο ρυθμό και στο «γέμισμα» των λέξεων και των φράσεων.

Στη «θεατρική» στίξη όπως και στη στίξη της ανάγνωσης, συχνά η τελεία αντικαθιστά το κόμμα (συνήθως σε ασύνδετα σχήματα), το θαυμαστικό αντικαθιστά το ερωτηματικό, ή και το αντίθετο και γενικά η στίξη του κειμένου διαφοροποιείται, προκειμένου να εξυπηρετήσει την καλύτερη κατανόηση και απόδοσή του. Η παύση και η αναπνοή στο θεατρικό λόγο – ανάγνωση, αποτελεί μέρος της στίξης.

9 Ρυθμός – Ταχύτητα Ανάγνωσης. Η πολύ γρήγορη όπως και η υπερβολικά αργή ανάγνωση περιχομένου, ενώ παράλληλα προδίδει έναν αναγνώστη με ανασφάλεια, έλλειψη κατανόησης και αφομοίωσης του κειμένου.

Η ανάγνωση απαιτεί ένα σταθερό ρυθμό, ο οποίος διαφοροποιείται όπου απαιτεί το κείμενο. Η ταχύτητα και ο ρυθμός της ομιλίας ελέγχεται με την αναπνοή: άλλοτε βαθιά και αργή, άλλοτε γρήγορη και κοφτή.

Η **αναπνοή** – πάντοτε διαφραγματική – βοηθά επίσης στο χρωματισμό της φωνής για την καλύτερη απόδοση των συναισθηματικών καταστάσεων και ψυχικής φόρτισης ή αποφόρτισης, έντασης ή χαλάρωσης.

Φροντίζουμε ο αέρας που παίρνουμε κατά την εισπνοή, να εκπνέεται σταδιακά, ώστε να «γεμίζουν» οι τελευταίες συλλαβές των λέξεων και να μην ακούγονται «ξέπνοες» ή και καθόλου, δηλαδή «σβησμένες» ή «άηχες».

10 Κίνηση Προσώπου – Σώματος – Χεριών. Η κίνηση – με μέτρο – είναι βοηθητικό στοιχείο κατανόησης στην εκφραστική ανάγνωση. Το βλέμμα και οι συσπάσεις του προσώπου ακολουθούν το λόγο ή και προηγούνται (εφόσον απαιτείται), ώστε να υπάρχει επικοινωνία – επαφή με το ακροατήριο. Το κεφάλι δεν κινείται δεξιά – αριστερά απότομα και επιδεικτικά. Τα χέρια δεν επιτρέπεται να κινούνται πέρα από τον κορμό του σώματος και να αποσπούν την προσοχή περισσότερο απ' ό,τι ο λόγος. Οι μετρημένες κινήσεις μπορεί να υποβοηθήσουν το κείμενο ακολουθώντας τη ροή του, όμως, οι υπερβολικές κινήσεις ζημιώνουν το κείμενο και αποτελούν «θεατρινισμό», όχι θεατρική έκφραση. Ο κορμός παραμένει σταθερός και ευθυτενής. Εννοείται ότι οι κινήσεις αμηχανίας απαγορεύονται αυστηρά και πρέπει να αποφεύγονται εντελώς.

Φροντίζουμε να κρατάμε το κείμενο σε τέτοια απόσταση και ύψος, ώστε να φαίνεται καθαρά το πρόσωπό μας και οι εκφράσεις μας.

Βασικοί Κανόνες Άρθρωσης της Ελληνικής γλώσσας:

Άρθρωση Ψωνηέντων. Τα χείλη μας πρέπει να παίρνουν το παρακάτω σχήμα, προκειμένου να μάθουμε να αρθρώνουμε σωστά.

Για να αρθρώσουμε το «ι», τα χείλη μας πρέπει να πάρουν το σχήμα «-».

Για το φωνήεν «ε» το σχήμα «υ», για το «ο» ο σχήμα «Ο» και για το δίφθογγο «ου», το σχήμα «ο».

Τα Ίδια Σύμφωνα, προφέρονται με «μαλακό», ή «σκληρό» τρόπο, ανάλογα με το νόημα της λέξης.

Π.χ. στη λέξη «βία», το «β» προφέρεται με τα δόντια ν' ακουμπούν το κάτω χείλος σα να το δαγκώνουν, ενώ στην λέξη «βάλσαμο», το «β» προφέρεται «μαλακά», ίσα που ν' ακουμπούν τα δόντια στο μέσα μέρος του κάτω χείλους.

Άρθρωση Διπλών. Άλλη σειρά ασκήσεων αφορά τους διφθόγγους, τα διπλά «μπ», «ντ», «γκ-γγ» και τους κανόνες άρθρωσής τους.

Τα διπλά στην αρχή της λέξης προφέρονται πάντοτε "b", "d" και "g", ενώ στη μέση της λέξης "mb", "nd" και "ng" π.χ. λαμπ (μ-μπ) άδα, κοντ (ν-ντ) ός, ανκ (ν-γκ) αλιά, ενώ μπ (b) αίνω, ντ (d) ύνω, γκ (g) αρίζω κλπ.

Εξαιρούνται των παρηχήσεων οι λαϊκές λέξεις ή εκφράσεις όπως ξεκουμπ(β)ίσου, ρουμπ(β)ώνω, τσιμπ(β)ούρι, χλεμπ(β)ονιάρης.

Τα διπλά σε ξένες λέξεις προφέρονται όπως και όταν είναι στην αρχή ελληνικών λέξεων, καθώς και όταν έχουμε δύο συνεχόμενα διπλά (μπαμπάς), αλλά και σε λέξεις που μεταφέρθηκαν στα ελληνικά όπως καραμπ(β)όλα (ιταλ. carabola), καραντ(d)ίνα (ιταλ. caradina).

Σε λέξεις όπου τα σύμφωνα Λ ή Ρ προηγούνται των διπλών δεν έχουμε παρηχήσεις π.χ. μπουρμπουλήθρα, φίλντισι κ.λπ.

Οι περισσότερες τοπωνυμίες της χώρας μας αποδίδονται με παρηχήσεις των διπλών. Έτσι θα πούμε Αηγίστρι, Αμβελόκηποι, Αντίρριο, Ελούνδα Λαγκαδάς, Λαμβρινή κ.λπ. **Εξαιρούνται οι:** Βαρυβόδη, Καλαβάκα, Ταβούρια, Τρούβα .

Όταν μία λέξη τελειώνει σε «ν» και η επόμενη αρχίζει σε «π, τ, κ» γίνεται ένωση και διαβάζεται: ν - π → νμπ, ν - τ → ντ, ν - κ → νγκ. Π.χ. «έναν παράδεισο» → ένα - ν b - αράδεισο, «την τρελή» → τη - ν d ρελή, «την κάμαρη» → τη - ν g άμαρη.

Στις σύνθετες λέξεις με την λέξη «γραφή», διατηρείται η προφορά της αρχαίας γλώσσας από τα συνθετικά. Π.χ. συγγραφέας → συνγραφέας, έγγραφο → ένγραφο